

PATVIRTINTA

Kelmės „Aukuro“ pagrindinės mokyklos
direktoriaus 2025 m. gruodžio 23 d. Nr. VT-38

**KELMĖS „AUKURO“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS BENDRUOMENĖS VEIKSMŲ,
TABAKO, ALKOHOLIO IR NARKOTINIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO PREVENCIJAI IR
PAGALBOS ORGANIZAVIMO PSICHOAKTYVIAS MEDŽIAGAS VARTOJANČIAM
MOKINIUI ALGORITMAS**

Šis algoritmas parengtas vadovaujantis Kelmės rajono savivaldybės mero 2024-10-01 potvarkiu Nr. M-568 „Dėl mokyklos bendruomenės veiksmų vykdant tabako, alkoholio ir narkotinių medžiagų vartojimo prevencijai ir pagalbos organizavimo psichoaktyvias medžiagas vartojančiam mokiniui algoritmo patvirtinimo“ Planą sudaro šios dalys:

1. Susitarimai mokyklos taryboje.
2. Susitarimai mokyklos mokytojų taryboje.
3. Mokyklos tėvų susitarimai
4. Susitarimai Mokyklos mokinių taryboje
5. Mokyklos vadovo ar jo įgalioto atstovo veiksmai, gavus informaciją apie rūkantį ar psichoaktyvias medžiagas vartojusį mokinį ugdymo įstaigoje ar jos teritorijoje.
6. Veiksmai, įtariant, kad mokinys mokyklos teritorijoje yra apsinuodijęs psichoaktyviosiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus.
7. Veiksmai, kai Mokykla turi pakankamai resursų.
8. Veiksmai, jei turimų rezervų nepakanka, taikytinos priemonės nepsiteisino, kreipiamasi pagalbos į institucijas, vykdančias psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją ir ankstyvąją intervenciją
9. Veiksmai, įvertinant rūkymo, psichotropinių medžiagų vartojimo prevencijos priemones, aptariant klaidas ir nesklandumus ir tobulinant priemonių planą.

1 ŽINGSNIS: priimti susitarimai Mokyklos taryboje

Mokyklos taryboje

- Priimtas nutarimas dėl Mokyklos darbo tvarkos taisyklių.
- Priimtas nutarimas dėl Mokinių elgesio taisyklių.
- Priimtas nutarimas supažindinti mokyklos bendruomenę, kad mokyklos teritorija yra nerūkymo zona tiek vaikams, tiek jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokyklos darbuotojams.
- Priimtas nutarimas dėl tėvų / globėjų atsakomybės (Bendra tėvų atsakomybė numatyta Lietuvos Respublikos Konstitucijos 38 straipsnyje: „Tėvų teisė ir pareiga – auklėti savo vaikus dorais žmonėmis ir ištikimais piliečiais, iki pilnametystės juos išlaikyti.“ Panašias nuostatas atkartoja ir Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 21 straipsnis, teigiantis, kad „Tėvai ar kiti teisėti vaiko atstovai privalo sudaryti sąlygas vaikui augti, vystytis ir tobulėti, turi auklėti savo vaikus humaniškai, dorais žmonėmis.“ Tame pačiame įstatyme nustatyta ir tėvų atsakomybė už vaiko apsaugą nuo alkoholinių gėrimų, rūkymo ir narkotinių medžiagų vartojimą). Kai mokinys vartoja psichoaktyvias medžiagas (mokykloje, pamokų metu ne mokyklos teritorijoje, po pamokų ir kt.), informacija pateikiama Mokyklos bendruomenei išlaikant duomenų apsaugą apie vaiką.
- Primintas nutarimas dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymas Nr. V-1268 „Rekomendacijos dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“ (dėl mokinių daiktų, rūbų, kuprinių patikrų) pavišimo Mokyklos bendruomenėje išlaikant duomenų apsaugą.
- Priimtas nutarimas dėl drausminimo priemonių taikymo nusižengus priimtai Mokyklos tvarkai (nepakantumo rūkymui ir psichoaktyvių medžiagų vartojimui deklaravimas – įspėjimas, papeikimas, šalinimas iš mokyklos).
- Priimtas nutarimas dėl psichoaktyvių medžiagų vartojančių mokinių (skaičiaus) identifikavimo mokykloje ir kokiais laiko tarpais tai bus atliekama.
- Priimtas nutarimas dėl rašytinio tėvų / globėjų informavimo apie jų vaikų / globotinių nusižengimą priimtai Mokyklos tvarkai (ir įstatymui).
- Priimtas nutarimas riboti (su tėvų sutikimais) mokinių išėjimą pertraukų metu į miesto, miestelio erdves.
- Priimtas nutarimas psichoaktyvias medžiagas (alkoholį ir narkotikus) vartojančius mokinius nukreipti į Ankstyvosios intervencijos mokymus Kelmės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biure.
- Priimtas nutarimas įspėjamaisiais ženklais informuoti mokyklos bendruomenę apie galiojančius draudimus mokyklos teritorijoje rūkyti, turėti ir vartoti psichoaktyvias medžiagas.
- Priimtas nutarimas dėl Mokyklos bendruomenės supažindinimo (žodinio ir rašytinio) su priimtais nutarimais.
- Nustatyti pašalinių asmenų patekimo į ugdymo įstaigą registravimo tvarką (pvz. pašalinių asmenų registravimo žurnalas).

2 ŽINGSNIS: priimti susitarimai Mokyklos mokytojų taryboje

Mokytojų taryboje

- Priimti susitarimai dėl psichoaktyvių medžiagų vartojančių mokinių (skaičiaus) identifikavimo mokykloje (anketavimas, asmeninis pastebėjimas, anoniminiai pranešimai, aplink mokyklą gyvenančių gyventojų skundai ir kt.).
- Priimti susitarimai dėl informacijos apie rūkantį ir psichoaktyvias medžiagas vartojantį mokinį perdavimas Mokyklos pagalbos vaikui specialistams (socialiniam pedagogui, psichologui, visuomenės sveikatos priežiūros specialistui).
- Priimtas susitarimas įgyvendinant psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevenciją mokykloje, į prevencinę veiklą įtraukti ne tik mokinius, bet ir jų tėvus.
- Priimtas susitarimas supažindinti ugdymo įstaigos bendruomenę (darbuotojus, tėvus, vaikus) su narkotinių medžiagų aptikimo aplinkoje tyrimo rezultatais.
- Priimtas susitarimas nuolat vykdyti klasių valandėlių metu psichoaktyvių medžiagų vartojimo ir rūkymo prevenciją. Kad bus atsakingi klasės vadovai, socialinis pedagogas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas.

3 ŽINGSNIS: Mokyklos klasių tėvų susitarimai

Klasės tėvai

- Kiekvienos klasės tėvai pasirašo sutikimus dėl mokinių daiktų, rūbų, kuprinių patikrų kilus įtarimui, jog nepilnametis turi tabako gaminių ar psichotropinių medžiagų.
- Kiekvienos klasės tėvai pasirašo trišalį susitarimą riboti mokinių išėjimą pertraukų metu į miesto, miestelio erdves.
- Tėvų sutikimai (rašytiniai) dėl ankstyvosios intervencijos taikymo (jeigu reikia).

4 ŽINGSNIS: priimti susitarimai Mokyklos mokinių taryboje

Mokinių taryboje

- Mokinių elgesio taisyklių svarstymas.
- Pasiūlymų teikimas mokyklos tarybai ir administracijai.
- Aplinkos „juodųjų taškų“ identifikavimas, prevencinių priemonių taikymas.
- Akcijų, renginių psichoaktyvių medžiagų prevencijos temomis organizavimas.

5 ŽINGSNIS: informaciją apie rūkantį ar psichoaktyvias medžiagas vartojusį mokinį ugdymo įstaigoje ar jos teritorijoje gavęs Mokyklos vadovas ar jo įgaliotas atstovas

- Pokalbiui pasikviečia mokinį (-ę).
- Pokalbiui pasikviečia mokinio tėvus / globėjus.
- Primena / supažindina su mokinio tvarkos taisyklėmis.
- Primena vaiko priėmimo į Mokyklą sutarties punktus, kuriuose kalbama apie psichoaktyvių medžiagų vartojimą.
- Supažindina tėvus su teisine / administracine atsakomybe.
- Aptaria pagalbos priemones.

Jei mokyklos darbuotojai įtaria, kad mokinyš Mokyklos teritorijoje yra apsinuodijęs psichoaktyviosiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus

Mokyklos darbuotojai:

- Nedelsdami informuoja apie tai Mokyklos vadovą ar jo įgaliotą asmenį bei visuomenės sveikatos specialistą, vykdančią sveikatos priežiūrą mokykloje, jo darbo metu.
- Nedelsiant Mokiniiui teikiama pirmoji pagalba, vadovaujantis Mokyklos pirmosios pagalbos organizavimo tvarka.
- Nedelsdami organizuoja vaiko pristatymą į asmens sveikatos priežiūros įstaigą; kai reikia skubios medicinos pagalbos, kviečia greitąją medicinos pagalbą.

Mokyklos vadovas ar jo įgaliotas atstovas:

- Telefonu skubiai apie tai informuoja mokinio atstovus pagal įstatymą.
- Mokinį vežant į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, jį lydi Mokyklos administracijos atstovas ar jų paskirtas asmuo ir lieka su vaiku, kol atvyks mokinio atstovai pagal įstatymą arba jų įgaliotas asmuo (prižiūrintis asmuo).
- Nedelsiant informuoja apie mokinio apsinuodijimą psichiką veikiančiomis medžiagomis teritorinės policijos įstaigą, Vaiko teisių apsaugos skyrių Kelmės r.
- Organizuoja tolesnę pagalbą mokiniui ir jo atstovams bei visai mokyklos bendruomenei.

MOKYKLA turi pakankamai resursų:

- Turi pasitvirtinusi VGK priemonių planą, taikytiną rūkančiam ar psichoaktyvias medžiagas vartojančiam mokiniui.
- VGK svarsto mokinio elgesį dėl rūkymo ar psichotropinių medžiagų vartojimo: aptaria pagalbos priemones mokiniui netinkamo elgesio korekcijai, pagalbos priemones tėvams (globėjams, rūpintojams).
- Pagalbos priemonių veiksmingumas aptariamas VGK su mokiniu, tėvais, klasės vadovu.
- Įtarus, kad mokinys (-iai) turi tabako ar psichotropinių medžiagų (Įstatyminiams atstovams sutikus), bet kuriuo ugdymo proceso metu vykdoma jo (-ų) daiktų, rūbų, kuprinių patikra.
- VGK nukreipia mokinį, tėvus (globėjus, rūpintojus) į atitinkamas pagalbos institucijas.
- Mokiniui, vartojusiam psichotropines medžiagas, atsisakius dalyvauti Ankstyvosios intervencijos programoje ar įstatyminiams atstovams nesutikus, kad jų vaikas dalyvautų šioje programoje, organizuojamas VGK posėdis, kuriame priimamas sprendimas kreiptis į tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių dėl MPP skyrimo.
- Jei tėvai (globėjai, rūpintojai) piktybiškai atsisako dalyvauti mokinio VGK posėdžiuose, informuojamas tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius. TBK nepavykus išspręsti susidariusios situacijos, informuojamas Šiaulių apskrities vaiko teisių apsaugos skyrius Kelmės r.

6 ŽINGSNIS: turimų rezervų nepakanka, taikytos priemonės nepasiteisino, kreipiamasi pagalbos į institucijas, vykdančias psichoaktyvių medžiagų prevenciją ir ankstyvąją intervenciją.

- Mokykla užtikrina pagalbos teikimui būtiną aplinką.
- Mokyklos atstovai dalyvauja rengiant priemonių planą ir jį įgyvendinant.
- Vykdo teisėtus teisėsaugos ir pagalbos institucijų atstovų reikalavimus.

Teisėsaugos institucija

- Teikia pagalbą Mokyklos bendruomenei.
- Bendradarbiauja su Mokyklos administracija ir VGK.
- Teikia rekomendacijas Mokyklai bei tėvams.
- Administracinės baudos skyrimas tėvams (įvykiui pasikartojus).
- Aiškinasi, iš kur mokinys gavo psichotropinių medžiagų.

Įstaiga, vykdanči ankstyvąją intervenciją

- Bendradarbiauja su Mokyklos administracija ir VGK.
- Organizuoja ankstyvosios intervencijos grupę psichoaktyvias medžiagas vartojantiems mokiniams.
- Paskaitos, diskusijos, forumai Mokyklos mokiniams susiję su psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija.

- Tarpininkavimas: rekomendacija dėl tam tikro specialisto atvykimo į mokyklą.
- Paskaitos rūkančių mokinių tėvams.
- Paskaitos ir seminarai mokytojams.

**Kelmės rajono savivaldybės administracijos
Vaiko gerovės komisija**

Organizuoja posėdį, kurio metu svarstomas prašymas dėl vaiko minimalios priežiūros ar koordinuotai teikiamų paslaugų skyrimo vaikui ir jo įstatyminiams atstovams.

Teikia siūlymus savivaldybės merui dėl vaiko minimalios ar vidutinės priežiūros priemonių skyrimo, pratęsimo, pakeitimo ar panaikinimo ir koordinuotai teikiamų paslaugų ir kitos pagalbos įstatyminiams atstovams skyrimo.

Koordinuoja mokyklų vaiko gerovės komisijų veiklą, vaiko gerovės srityje dirbančių institucijų ir nevyriausybinių organizacijų tarpusavio bendradarbiavimą.

MPP ir KTP koordinuojanti institucija

- Paskiria atvejo vadybininką.
- Atvejo vadybininkas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jo paskyrimo atvejo vadybininku dienos susitinka su vaiku, jo atstovais pagal įstatymą, kai paskirti keli vaiko minimalios priežiūros priemonės vykdančys asmenys – su vaiko minimalios priežiūros priemonės vykdančiais asmenimis, ir kartu aptaria pagalbos vaikui ir jo atstovams pagal įstatymą galimybes bei kartu parengia individualų vaiko minimalios priežiūros vykdymo planą.
- Atvejo vadybininkas koordinuoja, stebi ir kontroliuoja individualaus vaiko minimalios priežiūros vykdymo plano

įgyvendinimo eigą, vertina jame numatytų priemonių veiksmingumą, derina jį įgyvendinant dalyvaujančių asmenų tarpusavio veiksmus, aptaria vykdymo rezultatus su vaiku, vaiko atstovais pagal įstatymą ir atsakingais asmenimis, juos konsultuoja, teikia jiems rekomendacijas, inicijuoja pasitarimus dėl vykdomų priemonių veiksmingumo didinimo.

- Atvejo vadybininkas informuoja tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių, kai vaikui paskirtų minimalios priežiūros priemonių vykdymas yra neveiksmingas, atsiskaito tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriui už individualaus vaiko minimalios priežiūros vykdymo plano įgyvendinimą, jo vykdymo eigą ir rezultatus, teikia siūlymus tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriui dėl vaiko minimalios priežiūros priemonių pratęsimo, pakeitimo ar panaikinimo, vaiko minimalios priežiūros priemonių tobulinimo.
- Vaikas ir jo atstovai pagal įstatymą pasirašytinai supažindinami su paskirtų vaiko minimalios priežiūros priemonių vykdymo tvarka, šių priemonių nevykdymo ar netinkamo vykdymo pasekmėmis, individualiu vaiko minimalios priežiūros vykdymo planu, jų teisėmis ir pareigomis vaiko minimalios priežiūros priemonių vykdymo metu.

Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius

- Bendradarbiauja su mokyklos VGK ir kitomis institucijomis, teikiančiomis pagalbą vaikui ir jo įstatyminiams atstovams;
- Organizuoja tarpinstitucinius pasitarimus

	<p>tarpžinybinių barjerų mažinimui.</p> <p>Šiaulių apskrities vaiko teisių apsaugos skyrius Kelmės rajone</p> <ul style="list-style-type: none">• Gavus pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą, teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais reaguoja į pranešimą, atlieka vaiko situacijos vertinimą, priima sprendimą dėl vaiko apsaugos poreikio arba būtinybės vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį inicijuojant atvejo vadybą.
--	--

7 ŽINGSNIS: rūkymo, psichotropinių medžiagų vartojimo prevencijos priemonių įvertinimas, klaidų ir nesklandumų aptarimas. Priemonių plano tobulinimas.